Kristianstads kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Väskolan F-3, Väskolan 4-9

samt Väskolans fritidshem

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6
diskrimineringslagens kapitel 3

Planen gäller för läsåret 2023/2024
Ansvarig för planen: Jens Kleiman, Judit Lagerquist, Linda Jepsson

Barn och elever har varit delaktiga genom elevråd och klassråd

Reviderad och utvärderad 240118
Fastställd av Förvaltningschefen 2017-05-04

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att
- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller
- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På www.do.se finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet (6 Kap 3 §, Skollagen). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Upprepade kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.

Rektor

- ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
- ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling

- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminering eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
- ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskriminering.
- kontaktar och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier och anmäler enligt gällande rutiner.
- ansvarar för att orosanmälan, när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap §1
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

Skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med elev och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar diskriminering eller kränkande behandling ska informera rektor och dokumentera enligt gällande rutiner.
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- överlämnar kränkningsärenden till elevens klassföreståndare eller vid behov till trygghetsteamet.

Arbetslaget

- diskuterar frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering med barn och elever

Tillägg till ovanstående ansvarsområden:

Vid upprepade kränkningar som klassläraren inte lyckas få eleven att sluta med träder skolans trygghetsteam in. Trygghetsteamet leds av skolans kuratorer. Trygghetsteamet träffas regelbundet för att samordna åtgärder mot uppkomna incidenter.

5. Mål för skolans värdegrundsarbete

Skolan och fritidshemmets värdegrund utgår från de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Alla skolans medarbetare ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna samt visa och främja aktning för människans egenvärde.

Alla skolans medarbetare ska med tydlighet och skyndsamhet ingripa om diskriminering eller kränkande behandling förekommer.

All pedagogisk personal ska se till att undervisningen genomsyras av skolans värdegrund.

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Skolans främjande arbete innebär ett kontinuerligt arbete för att stärka respekten och allas lika värde. Detta görs såväl i den dagliga verksamheten i klassen som på hela skolan. Det främjande arbete som genomförs är:

- Förskolan och skolan har ett samarbete kring överlämnande- och inskolningsrutiner för 6-åringar för att öka tryggheten.
- Skolan har ett tillsynsschema som följs av skolans personal, förutsägbar vuxennärvaro som skapar trygghet.
- Elevernas inflytande och rättigheter är en förutsättning för det främjande arbetet. Detta sker kontinuerligt i undervisningsmiljön samt genom klassråd och elevråd.
- Informationsmöte inför skolstart av 6-åringar, föräldramöte, utvecklingssamtal samt föräldraråd används för att stärka relationen mellan hem och skola.
- Vi arbetar regelbundet med olika aktiviteter mellan årskurser och klasser för att skapa trygghet och en VI - känsla.
- Internprao genomförs i åk 7, som bland annat syftar till att öka respekten för och omsorg om vår gemensamma arbetsmiljö.
- Skolan har ett trygghetsteam som arbetar med kartläggningar i klass och genomför samtal vid upptäckta, återkommande kränkningar.
- Sociogram genomförs i alla årskurser samt fritidsverksamhet 1 ggr/termin.

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartläggning). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär:

Skolenhet F-3

- Vi har ett rastvärdsschema där pedagoger är tillsammans med eleverna under raster, luncher och vid hemfärd med buss/taxi. I omklädningsrummen till idrottsundervisningen finns extra tillsyn.
- Kommunens trygghets- och trivselenkät genomförs en gång per läsår i åk 1-3.
- Samtal om elevens sociala situation genomförs höst- och vårtermin i samband med utvecklingssamtalet
- Övergripande trivselregler finns, dessa förankras med eleverna samt skickas hem till alla föräldrar
- Sociogram genomförs av klasslärare en gång per termin
- Rastsamtal före och efter rast för att synliggöra det positiva och undvika utanförskap
- Förråd med uteleksaker öppnas varje rast för att inspirera till lek.
- Samarbetsövningar, massage och avslappningsövningar i lektionsarbetet
- Gemensamma aktiviteter i form av t.ex. spårdagar, temadagar, friluftsdagar samt utflykter
- För att eleverna ska känna trygga efter sommaren eller när de byter lärare inleder vi därför höstterminen med socialt arbete i klasserna.

Skolenhet 4-9

- Vi har tillsynsschema där pedagoger är tillsammans med eleverna i hemvister och på luncher.
- Kommunens trygghets- och trivselenkät genomförs en gång per läsår.
- Övergripande ordingsregler finns, dessa förankras med eleverna samt skickas hem till alla föräldrar

- Samtal om elevens sociala situation genomförs höst- och vårtermin i samband med utvecklingssamtalet
- Åk 7-9 har regelbundna lärarledda samtal om kontroversiella frågor.
- Sociogram genomförs av klassföreståndare en gång per termin
- En djupare kartläggningar av det sociala klimatet utförs i åk 4 och 7 samt vid behov i andra klasser av trygghetsteamet
- Gemensamma aktiviteter i form av t.ex.spårdagar, temadagar, friluftsdagar samt utflykter
- För att eleverna ska känna trygga efter sommaren eller när de byter lärare inleder vi därför höstterminen med klasstid.
- Åk 7 arbetar med materialet “spela roll”, som är ett värdegrundsarbete tillsammans med sina mentorer, kurator samt fältsekreterare.
- Varje morgon lämnar eleverna in sina mobiltelefoner och dessa förvaras i låsta skåp till skoldagen är slut.
- Värdegrundsarbete inkluderas i undervisningen.

Väskolans fritidshem

- I samband med uteverksamhet i fritidshemmet finns alltid personal med tillsynsansvar närvarande.
- Gruppkonstellationer finns för att minska gruppstorleken vid samlingar och mellanmål.
- I fritidsverksamheten har man planerade aktiviteter under veckorna som genomförs utifrån olika temaområden. Eleverna är delaktiga i detta arbete utifrån deras önskemål. Personal och barn diskuterar och utvärderar aktiviteterna för att synliggöra det positiva och skapa delaktighet och gemenskap.
- Det finns en frukostvärdinna som möter upp eleverna i Lilla matsalen och som serverar eleverna frukost. Eleverna går dit mellan kl 7:00 och 7:45. Både A- och B-sidan är bemannade. Det finns personal som följer med eleverna ut på morgonrasten. Morgonrutinerna har skapats för en lugnare och tryggare miljö.
- Trivselregler skapas tillsammans med barnen.
- Det finns rum för olika aktiviteter
- Samarbetsövningar genomförs i verksamheten
- Fritidshemmen genomför sociogram en gång per termin
- Inskolning av nya 6-åringar sker innan skolstart
- Inskolning av åk 2 till klubben sker i smågrupper i slutet av vårterminen

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

7. Kartläggning av nuläget

Alla klasser genomför sociogram under september och februari månad. Analysen sammanställs och lämnas till trygghetsteamet.

Trygghetsteamet utför djupare kartläggning i åk 4 och 7 samt vid behov i andra klasser.

Tidiga utvecklingssamtal där trygghet och trivsel tas upp med elever och föräldrar genomförs i september resp. februari.

Rektorer sammanställer anmälningar om kränkande behandling, statistik i Draft It.

Elever i åk 1-9 genomför kommunens trygghets- och trivselenkät under hösten.

Skolsköterska samtalar med samtliga elever i F-klass och åk 8.

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Trygghetsteam

8. Framtagande av planerna

Väskolan har valt att lägga upp arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling läsårsvis. Skolans personal är delaktiga i den årliga revideringen av plan mot diskriminering och kränkande behandling.

- Revideringen omfattar Utvärdering av föregående plan, Kartläggning, Nulägesanalys samt Målformulering för kommande läsår.
- Planen presenteras på det första föräldrarådet under höstterminen för vårdnadshavarna, som då har möjlighet att komma med synpunkter.
- Framtagandet av kommande läsårs plan sker under innevarande vårtermin.
- Eleverna görs delaktiga genom elevråd och klassråd.

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

9. Förankringsarbete

Förankringen hos skolpersonal, elever och vårdnadshavare är av stor vikt för att planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett levande dokument.

- Planen mot diskriminering och kränkande behandling presenteras under ett arbetsplatsmöte, i början av läsåret.
- Klassföreståndarna ansvarar sedan för att eleverna delges planen mot diskriminering och kränkande behandling och gör den begriplig för eleverna genom att anpassa den efter elevernas ålder och mognad. Klassföreståndaren ansvarar också för att vårdnadshavarna informeras om att likabehandlingsplanen finns att tillgå på Väskolans hemsida.
- Vid ett föräldraråd delges föräldrarådsrepresentanterna planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

10. Utvärdering

Planen ska utvärderas årligen.

Föregående års plan

Två *Kamratgrupper* bestående av elever och vuxna från alla stadier träffas regelbundet. Gruppen *Kamraterna* har till uppgift/mål att hjälpa till med trivsel, kamratskap och motverka mobbning på skolan. *Kamraterna* arbetar med ”Lugn och ro”/rörelse och andra trivselarrangemang. *Likabehandlingsplan* och vad skolans kamratgrupp arbetar för beskrivs samt bearbetas tillsammans med alla elever på klassråd. För att alla elever ska få en likvärdig presentation av likabehandlingsplanen kommer en mall att tas fram som varje klassföreståndare/mentor kan utgå ifrån. Klasslärare/mentor presenterade *likabehandlingsplanen* på höstens föräldramöten.

Under året har arbetet fortgått i elev- och personalgrupperna. Alla elever i åk F-9 har genomfört minst en övning i “Lugn och ro”/rörelse. I kamratgruppen för F-6 har det genomförts arbete kring vänskap och samarbete. Under föregående läsår gjordes ingen utvärdering pga pandemin och att kamratgruppens arbete låg vilande under denna period.

I tidigare utvärderingar från åk F-6 kamraterna framkommer det att eleverna själva ser en minskning av kränkningar när man hittar på roliga saker tillsammans. Aktiviteterna mellan klasserna samt i den egna klassen är uppskattade men eleverna efterfrågar bättre vuxenstöd.

För att underlätta vårt arbete har vi utarbetat en checklista, denna har omarbetats och gjorts mer specificerad och detaljerad. F-6 har årligen återkommande aktiviteter/uppdrag som är väl kända av både elever och klasslärare. För att kunna arbeta förebygganden och främjande

har vuxenkamraterna varit delaktiga i att *Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling* skrivs om läsårsvis.

Kommunens trygghets- och trivselenkät har genomförts i åk 1-9. Kommunens enkätundersökning genomfördes under höstterminen. Resultatet har sammanställts av kommunen och delgivits skolan. Varje klasslärare har gått igenom resultatet med sin klass. Enkätens resultat har även gåtts igenom och diskuteras gemensamt med all personal och tagits upp under vårterminens klassrepresentantmöte. Därefter har skolgemensamma åtgärder tagits fram.

Resultatet i *Kommunens trygghets- och trivselenkät* visar att fler elever känner sig trygga i skolan och vi ser att väldigt få elever saknar kamrater. I de klasser där vi ser att det finns elever utan kamrater arbetar klasslärare/mentorer med detta. Det finns en plan för att öka medvetenheten hos elever och personal kring sociala medier. Det har inte skett någon ökning av kränkningar på sociala medier men det är fortfarande ett problem. Väskolan är en mobilfri skola. Det har framkommit att det finns en viss otrygghet i omklädningsrummen och detta är nu åtgärdat genom att omklädningsrummen är låsta mellan lektionerna samt att mobiltelefonerna inte längre är med.

Alla arbetslag har vuxennärvaro bland eleverna under rasterna så att de alltid kan möta en vuxen om det behövs. Personalen i arbetslagen har genom att vistas mycket ute bland eleverna skapat trygghet och trivsel. Det finns dessutom ett tillsynsschema som uppdateras varje läsår. Alla vuxna som är ute och har tillsyn har gula västar för att vara synliga för eleverna vilket skapar trygghet. De vuxna som har rastaktiviteter på F-3 har rosa västar.

Rastsamtalen/”rastkoll” innan och efter rast har lett till att eleverna i högre omfattning vetat vad de ska göra på rasterna och detta har minskat konflikter. Vilket också har gett eleverna strategier i det sociala samspelet. Detta görs i klasser där behov finns.
Tillsynsschemat i åk 7-9 har lett till färre konflikter och ett bättre klimat i hemvisten.

Sociogram har genomförts av klasslärare och personal i fritidsverksamheten en gång per termin. En djupare kartläggning av det sociala klimatet har utförts i åk 4 och 7 samt vid behov i övriga klasser av trygghetsteamet. Detta förankrades hos elevhälsoteamet, klasslärare/klassföreståndare, arbetslag, och trygghetsteam. Kartläggningarna har följts upp och dokumenterats. Vid behov har åtgärder satts in. Några arbetslag har valt att fokusera kring det fortsatta arbetet i kvalitetsarbetet kring sociogram.

Enligt arbetslagens utvärdering är alla arbetslag medvetna om vår *Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling* och använder sig av de rutiner Väskolan har då det sker kränkningar i någon form. Det förebyggande arbetet sker i den dagliga undervisningen genom samarbetsövningar, diskussioner, konflikthantering, uppmärksamma språkbruk och värdegrundsfrågor.

Ansvarig/a: Arbetslagen och rektorerna

11. Kompetens

Skolans personal arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor och i detta finns ett kollegialt utbyte för att ständigt höja kompetensen.

Ansvarig-/a för genomförande: rektor

Utvärdering ska ske: Maj 2024 ansvarig: rektor

12. Arbetsgång

Beskriv arbetsgången då elev eller medarbetare upplever att kränkning, hot eller misshandel inträffar mellan, elev/elev eller, vuxen/elev.

En elev upplever sig som utsatt för en kränkning och berättar det för personal. Den som får informationen i första hand ansvarar för att kränkningen hanteras enligt nedan.

1. Utred om en kränkning har skett eller inte
2. Kontakta klasslärare/klassföreståndare/ annan personal till berörda elever.
3. Klasslärare/klassföreståndare/personal som sett händelsen eller annan berörd personal kontaktar vårdnadshavare till de inblandade.
4. Dokumentera utredningen i “ Draftit”. Efter rektors godkännande skickas anmälan automatiskt till huvudmannen.
5. Uppföljning genom samtal med berörda görs av ansvarig pedagog.

6. Rektor beslutar om ev. andra åtgärder som regleras i skollagen

Ansvarig-/a för genomförande: all personal/Rektor

Uppföljning ska ske varje termin	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare
Utvärdering ska ske: Maj och december	ansvarig: Rektor och arbetslagsledare

Checklista

det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår	☐
planen är daterad och vem som ansvarar framgår	☐
resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan	☐
planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever	☐
planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skolledning	☐
elevhälsan har varit delaktig (skola)	☐
en kartläggning är gjord på individ-.grupp och organisationsnivå	☐
den fysiska miljön är beaktad	
hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet	☐

arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:

undersöka,
analysera
åtgärda
utvärderas och följs upp

det fortlöpande arbetet dokumenteras	☐

främjande insatser finns beskrivna	☐
förebyggande insatser finns beskrivna	☐
en kartläggning av nuläget är gjord	☐
rutin för anmälan till rektor finns och följs	☐
rutin för anmälan till skolchef finns och följs	☐
planen finns på verksamhetens hemsida	☐